

AB/AK Projesi:

**İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal
Kapasitesinin Güçlendirilmesi
(IMEAJ)**

ROADMAP

**İdari Yargının İyileştirilmesi için Yol
Haritası 2020-2023**

**NIHAİ
8 Mayıs 2021**

İçindekiler

Giriş

Yol Haritasının Yapısı

İdari yargıyı etkileyen diğer yargı reformu faaliyetleri

Yol Haritasının İzlenmesi

Bölümler

İdari yargıda ilk derece mahkemeler ve bölge idare mahkemelerinin iş yükünün azaltılması

- I. Kamu idaresinde iyi karar alma ve kurum içi inceleme
- II. Alternatif uyuşmazlık çözümlerinin teşvik edilmesi
- III. İdari yargılama usulünün sadeleştirilmesi ve etkinliğinin artırılması

İnsan kaynakları: mesleki kapasitenin iyileştirilmesi

Kalite, performans ve verimliliğin artırılması

Adalet erişiminin kolaylaştırılması ve hizmetlerden duyulan memnuniyetin artırılması

Danıştayın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve içtihat birliğinin teşvik edilmesi

Giriş

İdari Yargının İyileştirilmesi için Yol Haritası, “İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi” AB/AK Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Bu projenin genel hedefi, idari yargının bağımsızlığını, tarafsızlığını ve etkinliğini daha da güçlendirerek ve kamu farkındalığının artırılması ile kamunun idari yargıya güvenini artırmaktır. Bu hedefe, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını destekleyen ve idari yargı sisteminin ihtiyaçlarına yanıt verebilirliği ile verimliliğini güçlendiren usullerin ve uygulamaların belirlenerek, yürürlüğe konmasında Türk yetkililere destek vermekle ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Projenin aşağıdaki sonuçlara ulaşması beklenmektedir:

BS1: İdari yargının etkililiğinin iyileştirilmesi için yaklaşımlar ve politikaların belirlenmesi, kanıta dayandırılması ve uygulanmasının incelenmesi.

BS2: İdari yargının kurumsal ve mesleki kapasitesinin güçlendirilmesi ve bu yolla, kamunun idari yargıya olan güveninin artırılması.

BS3: İdari yargı sistemi ve mahkemelerin ağır iş yükünün giderilmesi için tedbirlerin belirlenmesi ve desteklenmesi, mevcut yargılama öncesi çözüm mekanizmalarının güçlendirilmesi ve uygun alternatif uyuşmazlık çözüm (AUÇ) mekanizmalarının uygulamaya konulması.

BS4: BİM’lerin ve Danıştayın dava yönetiminin daha etkili ve etkin hale getirilmesi yolu ile istinaf/temyiz davalarının görülme sürelerinin kısaltılması ve sistem ve süreçlerde gerekli değişikliklerin yapılması.

Yol Haritası, idari yargı sistemine ilişkin yapılan derinlemesine bir değerlendirmeye dayanmaktadır ve değerlendirme sırasında tespit edilen hususlara bulunan çözümlerin uygulanmasını mümkün kılacak bir çerçeve sunmaktadır. Amacı, çözümleri uygulamak için gerekli olan eylemler konusunda proje ekibi ve paydaşlar arasında ortak bir anlayış geliştirmektir.

Yol Haritası “yaşayan bir belge” olup, daha fazla analiz ve planlama faaliyeti gerçekleştirildikçe, proje boyunca düzenli aralıklarla güncellenecektir.

Yol Haritasının bazı unsurları, kamu idaresine odaklanmaktadır. Bir idari uyuşmazlık yaşayan vatandaşların genel deneyimi, kamu idarelerinin işlemleri ve kurum içi inceleme mekanizmalarının yanı sıra idare mahkemelerindeki deneyimlerini içerdiğinden, Yol Haritası da bunu yansıtmaktadır. Aşırı dosya yükünü önlemek için, idare mahkemelerine erişen dosyaların sayısını da azaltmak gerektiğinden, bu konuda iyileştirilmiş bir idari işlem mekanizması ve kamu idarelerinde erken uyuşmazlık çözümleri önemli bir role sahiptir.

Türkiye 2019-23 Yargı Reformu Stratejisi

Yol Haritasında, Yargı Reformu Stratejisine ilişkin atıflar, Mayıs 2019’da kabul edilerek, “2023 Yargı Vizyonu - Güven Veren ve Erişilebilir bir Adalet Sistemine” yönelik çalışmaları düzenleyen Türkiye’nin Üçüncü Yargı Reformu Stratejisini konu almaktadır. Stratejinin amaçları şunları içermektedir:

- İnsan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi
- Adalete erişimin kolaylaştırılması
- Hukuki güvenliğin güçlendirilmesi
- İnsan hakları ve özgürlüklerin daha etkin korunup geliştirilmesi
- Yargıya güvenin inşası
- Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi

Yargı Reformu Stratejisi, bir bütün olarak Türk yargı sistemiyle ilgilidir. Yapılan reformlar, hukuk ve ceza mahkemelerinin yanı sıra idare mahkemelerini de etkileyecektir. Ancak, idare mahkemelerinde başarılı bir uygulamanın mümkün olması için bazı reformların farklılıklar veya özel koşullara göre şekillendirilmesi gerekebilir. İdari yargının kendine has bazı özellikleri bulunmaktadır. Nispeten daha az sayıda hâkim olması, iş yükünün coğrafi dağılımı ve çoğu davada idari makamların katılımı bu özelliklerden bazılarıdır. Planlanan diğer reformlar, özel olarak idare mahkemelerine odaklanmaktadır ve idari yargılamaya usullerine ilişkindir.

Doğrudan veya dolaylı olarak idare mahkemeleri ile ilgili olan tüm reformlar, başvurmayı kolaylaştırmak ve proje faaliyetleri ile reform öncelikleri arasındaki ilişkiyi vurgulamak adına, bu Yol Haritasına yansıtılmıştır.

Danıştay Stratejik Planı 2019 - 2023

Hem Türk idari yargı sistemi hem de projede önemli bir paydaş olan Danıştay, ilk derece idare mahkemeleri ve BİM'lerin çalışmalarında temel bir etkisi olan içtihat birliğinin sağlanması açısından da kilit öneme sahiptir.

Danıştay, 2019-2023 dönemi için kendi stratejik planını yayınlamıştır ve söz konusu planda içtihat birliğinin sağlanması, iş yükünün azaltılması, karar yazma yöntemlerinin geliştirilmesi ve kararların gerekçelerinin güçlendirilmesi, danışma ve inceleme işlevlerinin güçlendirilmesi ile kurumsal iletişim ve iş birliğinin artırılması gibi konuları içermektedir. Bu reformlar, idari yargı sisteminde potansiyel etkilere sahiptir.

Yol Haritası, projeye ilgili olan hallerde Danıştayın uygulamakta olduğu reformları içermektedir. Danıştay, projeyi aktif bir şekilde desteklemektedir ve proje ekibi, çalışmalar ilerledikçe Danıştay ile de yakın iş birliği içerisinde olacaktır.

İnsan Hakları Eylem Planı - Mart 2021

İnsan Hakları Eylem Planı (İHEP), Türk Hükümeti tarafından Mart 2021'de yayınlanmıştır. Eylem Planının amaçları arasında şunlar yer almaktadır:

Amaç 1: İnsan Haklarının Korunması İçin Daha Güçlü Bir Sistem

Amaç 2: Yargı Bağımsızlığının ve Adil Yargılanma Hakkının Güçlendirilmesi

Amaç 3 Yasal Öngörülebilirlik ve Şeffaflık

Amaç 4: İnsan Hakları Konusunda Üst Düzey İdari ve Sosyal Farkındalık

İHEP, bazıları doğrudan veya dolaylı olarak bu Yol Haritasıyla ilişkili bir dizi Hedef ve Faaliyet içermektedir. Eylem Planının uygulama süresi iki yıldır, yani Eylem Planı faaliyetlerinin mevcut Yargı Reformu Stratejisi ve Yol Haritası süresince tamamlanması beklenmektedir. Nisan 2021'de Türk Hükümetinin İHEP'i desteklemek üzere yayımladığı Uygulama Takvimi ile çeşitli faaliyetler için somut bir zaman çizelgesi belirlenmiştir. İlgili olan yerlerde, bunlara ilişkin atıflar Yol Haritasında gösterilmiştir.

Pilot mahkemeler

Yol Haritası tedbirlerinin uygulanmasını desteklemeye yönelik usul ve uygulamaların tasarımı ve yürürlüğe girmesine ilişkin bir dizi proje faaliyeti, "pilot mahkemelerin" dahil olmasına işaret etmektedir. Projeye katılmak üzere altı pilot mahkeme belirlenmiştir. Bunlar:

- Ankara Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi

- Ankara 2. İdare Mahkemesi
- İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2.Vergi Dava Dairesi
- İstanbul 15. Vergi Mahkemesi
- İzmir Bölge İdare Mahkemesi 3.İdari Dava Dairesi
- Gaziantep 1.İdare Mahkemesi

Pilot mahkemelerin hâkimleri ve personeli, süregiden analizlere destek verme ve geliştirilen yeni materyalleri gerçek ortamda test etme konusunda proje ekibi ile yakın iş birliği içerisinde çalışacaktır. Pilot mahkeme çalışmalarının sonuçları, projenin ilerleyen aşamalarında daha genel uygulamaya yönelik kararlara altlık oluşturmak amacıyla yayımlanacaktır.

Yol Haritasının Yapısı

Yol Haritasının genel yapısı, Türkiye 2019-2023 Yargı Reformu Stratejisini yansıtmayı ve tamamlamayı amaçlamaktadır.

Yol Haritası belgesinin “Faaliyetler” sütunu, projenin Eylem Planı belgesinde yer alan veya derinlemesine ön inceleme çalışmasında belirlenen Türk makamları tarafından planlanan faaliyetleri listelemektedir.

Bir kısım faaliyetler, **Pilot Mahkeme Faaliyeti** olarak belirlenmiştir. Bu faaliyetler, proje kapsamında hazırlanan Ön Değerlendirme Raporuna ek olarak sunulan, onaylanmış listenin bir parçasını oluşturmaktadır. Bu faaliyetlerin tüm ayrıntıları farklı planlama belgelerinde sunulmuştur.

Lider/Destekleyici Kurumlar istenen çıktıyı elde etmek için uygulamayı desteklemeye yönelik olarak tek başına veya birlikte sorumluluk üstlenecek proje paydaşlarını göstermektedir.

Destekleyici proje faaliyeti istenen çıktıyı elde etmek için belirlenen süre içerisinde uygulanacak spesifik bir proje faaliyeti veya ilgili alt faaliyeti göstermektedir.

Amaçlar projenin uygulanmasıyla elde edilecek değişiklikler veya somut sonuçları göstermektedir. Çıktılara ilişkin kullanılan dil, projenin halihazırda ilgili somut sonuca ulaştığını gösterecek şekilde yazılmıştır.

Ön Değerlendirme Raporu (Eylem Tanımı A.1.1) Mayıs-Haziran 2020’de tamamlanmıştır ve idari yargı sisteminin genel çerçevesini ve başlangıç amaçlı analizini hedeflemektedir.

Ara Değerlendirme ve Nihai Değerlendirme Raporları (Eylem Tanımı A.1.1) idari yargı sisteminin politikaları, yasal ve kurumsal çerçevelerine ilişkin süregiden derinlemesine değerlendirme ile faaliyetlerin ilerleme durumunu ölçerek, ilgili yerlerde yasal araçlarla daha fazla reform gerektiren alanlar hakkında tavsiyelere işaret etmektedir.

İdari yargıyı etkileyen diğer yargı reformu faaliyetleri

Türk makamları tarafından planlanan bazı faaliyetler idari yargı sisteminin veya daha genel olarak Türk yargı sisteminin reformuna kayda değer bir katkıda bulunacaktır, ancak projenin kapsamının ötesinde olduğundan Yol Haritasında yer almamaktadır. Bunlar, aşağıdakileri içermektedir:

“Sulh komisyonları” reformu - Yargı Reformu Stratejisi (Girişten Amaç 9’a kadar)

“Kamunun taraf olduğu uyuşmazlıkların önemli bir kısmı sulh yoluyla çözülebilecek niteliktedir. Sulh yöntemine ilişkin olarak mevzuatta yer alan düzenlemelerin etkin bir şekilde işletilemediği anlaşılmaktadır. Mevzuatta yer alan düzenlemeye göre idarelerin adli yargıda dava açmadan veya icra takibine başlamadan önce karşı tarafı sulha davet etmesi esastır.

Ayrıca idareler, kendi aleyhlerine dava açılacağını veya icra takibine başlanılacağını öğrenmeleri durumunda da karşı tarafı sulha davet edebilirler. İdari işlemler dolayısıyla haklarının ihlal edildiğini iddia edenler idareye başvurarak, uğramış oldukları zararın sulh yoluyla giderilmesini dava açma süresi içinde isteyebilirler. Bu düzenlemenin ve sulh usulünün işletilmesi için idareler bünyesinde kurulan komisyonların yapılarının yeniden düzenlenmesi bir yandan yararlanıcıların haklarının daha etkin korunmasını sağlarken diğer yandan mahkemelerin iş yükünü azaltacaktır," ifadesi yer almaktadır.

Yargı Reformu Stratejisi'nin 9.4 sayılı Hedefi, kamunun taraf olduğu uyuşmazlıklarda sulh müessesesinin etkili uygulanmasının sağlanmasına yöneliktir.

Hâkimlerin atama, nakil ve terfii -Yargı Reformu Stratejisi'nin 2.1 sayılı Hedefi Hâkim ve savcıların atama, nakil ile terfi sisteminin nesnel ve liyakate dayalı ölçütlerle geliştirilmesini sağlamaya yöneliktir. Önerilen reformlarla ilgili daha fazla ayrıntı, İnsan Hakları Eylem Planındaki "Yargının Etkinliğini ve Kalitesini İyileştirme" başlıklı Hedef 3.3'ü destekleyen faaliyetler listesinde yer almaktadır. Bu çalışmaya Hâkimler ve Savcılar Kurulu önderlik etmektedir.

İhtisaslaşmanın Güçlendirilmesi

İnsan Hakları Eylem Planındaki 3.4 sayılı Hedef, ihtisaslaşmış mahkemeler için imar davaları da dahil olmak üzere yeni alanlar belirlenmesi için bir dizi Faaliyet ile desteklenmektedir. Uygulama Takvimi bunların, Ekim 2021'e kadar gerçekleşmesini öngörmektedir.

Genel olarak Türk mahkemelerini etkileyen usule ve işlemlere yönelik reformlar - bunlar, aşağıdaki Yargı Reformu Stratejisi hedeflerini ve **İnsan Hakları Eylem Planı faaliyetlerini** içermektedir:

- Yasal reform, eğitim ve e-tebligatın daha fazla kullanımı ile tebligattan kaynaklanan sorunların giderilmesi (YRS 4.6, İHEP 2.4.h)
- Yargıda hedef sürenin geliştirilmesi (İHEP 2.4.b)
- Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktığı uyuşmazlıklarda UYAP üzerinden dava açılabilmesi, dilekçe ve belge gönderilebilmesi (İHEP 2.7.d)
- İdareye yapılan başvurularda idarenin cevap verme süresinin 60 günden 30 güne indirilmesi. (İHEP 3.1.b)¹
- Daha adil bir kaynak tahsisi ve dosya dağılımını mümkün kılmak için doğru bir dosya "puanlama" sistemi ile iş yükü ölçümünün iyileştirilmesi (YRS 3.7; 4.1)
- Kişisel verilerin korunması kaydıyla mahkeme kararlarının yayımlanması (YRS 6.10, İHEP 3.2.d)
- İdari yargıda gerekçeli kararın otuz gün içinde yazılması kuralının getirilmesi (İHEP 2.4.g)
- Mahkemelerdeki harç/masraf yapısının sadeleştirilmesi (YRS 8.1)

Süreğiden yasal reform faaliyeti – Taslak bir İdari Usul Kanunu da dâhil olmak üzere belirli yasal değişiklikler üzerinde Türk yetkili makamları çalışmaktadır ve çalışmalar ilerledikçe proje üzerinde de etkili olabilir.

Yol Haritasının İzlenmesi

Ön Değerlendirme Raporu (Eylem Tanımı A.1.1) Mayıs-Haziran 2020'de tamamlanmıştır ve idari yargı sisteminin genel çerçevesini ve başlangıç amaçlı analizini hedeflemektedir. Bu analiz, Yol Haritasının geliştirilmesine bilgi sağlamıştır.

¹ Uygulama Takvimi, bu konudaki yasal değişikliklerin ve gerekçeli karar yazılmasına ilişkin süre sınırlarının Temmuz 2021'e kadar hayata geçirilmesini öngörmektedir.

2021 yılı içerisinde bir **Ara Değerlendirme Raporu** (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1) yayımlanacaktır. Bu çalışma da Yol Haritasının amaçlarına yönelik olarak ilerleme durumunu raporlayacak ve daha fazla analiz ve tavsiye içerecektir. "Yaşayan bir belge" olarak Yol Haritası da gerçekleşen ilerlemeyi yansıtmak ve gelecekteki faaliyetleri/amaçları uygun hale getirmek üzere güncellenecektir.

Projenin sonunda, bir **Nihai Değerlendirme Raporu** (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1) yayımlanacaktır. Bu çalışma, proje uyarınca getirilen değişiklikler ve reformların değerini ölçecek ve gelecekteki reformlara ilişkin tavsiyelerde bulunacaktır.

Hem Ara Rapor hem de Nihai Değerlendirme Raporu için yapılacak çalışmalardan bir tanesi, projenin uygulanması sırasında gerekli olarak belirlenecek reformları mümkün kılmaya yarayacak olası yasal değişiklikleri tespit etmek olacaktır.

Projenin sonunda Yol Haritası, gerçekleşen ilerlemeyi yansıtmak ve Türk makamlarının proje sonu ile 2023 (YRS ve Yol Haritasını içeren zaman) arasındaki dönemde ilerleteceği reform faaliyetlerini oluşturmak üzere güncellenecektir.

Kısaltmalar Listesi

- HSK** Hakimler ve Savcılar Kurulu
AdB Adalet Bakanlığı
İHEP İnsan Hakları Eylem Planı
AİHM Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AYM Anayasa Mahkemesi
KDK Kamu Denetçiliği Kurumu
TİHEK Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
YRS Yargı Reformu Stratejisi

DRAFT / TASLAK

İDARE MAHKEMELERİNİN İŞ YÜKÜNÜN AZALTIILMASI:

I. KAMU İDARESİNDE İYİ KARAR ALMA VE KURUM İÇİ İNCELEME²

(Ayrıca bakınız Sayıştay 2019-2023 Stratejik Planı Temel Değerler ve Amaç 1, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Stratejik Planı 2019-2023; İHEP Hedef 3.1 İdarenin İş ve İşlemlerinde Hukuki Öngörülebilirlik ve Şeffaflığın Güçlendirilmesi; Hedef 9.1 Kamu Görevlilerinin İnsan Hakları Farkındalığının Artırılması)

Faaliyet	Öncü/Destek kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1- Türkiye'deki kamu idarelerinin Türk anayasasında, uluslararası sözleşmeler ve mevzuatta yer alan temel insan hakları ve eşitlik ilkeleri, iyi idareye ilişkin Avrupa standartları ve Türkiye iyi uygulama rehberi hakkında farkındalıklarının artırılması	KDK (lider) Danıştay AdB Sayıştay TİHEK	<ul style="list-style-type: none">- Türkçeye çevrilecek olan "İdare ve Siz" AK Rehber Kitapçığı- Kamu idarelerinin hukuk müşavirleri ile Cumhurbaşkanlığı'nın ilgili birimlerine yönelik tanıtım çalışmaları ve toplantılar/çalıştaylar- Proje, KDK'nın "İyi Yönetim İlkeleri Rehberi" hakkında Türk kamu idareleri arasında farkındalığın artırılmasını destekleyecektir (toplantılar/çalıştaylarda kamu idarelerine kopyaları dağıtılacaktır).- TİHEK, insan hakları ve eşitlik konularında idareciler ve vatandaşlara yönelik rehber materyaller hazırlayacaktır <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.3.4 + A.3.5 + A.3.1)</p>	Kamu idarelerinin Türk anayasasında, uluslararası sözleşmeler ve mevzuatta yer alan temel insan hakları ve eşitlik ilkeleri Avrupa Konseyi ve KDK'nın iyi yönetim ilkeleri hakkında farkındalığı artırıldı.
2- Kamu idaresi içi incelemeye (üst makam incelemesi) ³ ilişkin Avrupa standartları hakkında farkındalığın artırılması (2577/Md. 11)	AdB Danıştay KDK	Türk sistemine uyarlanmış, kurum içi incelemeye ilişkin Avrupa standartları hakkında kamu idarelerine yönelik bir kitapçığın hazırlanması ve yayımlanması (Eylem Tanımı Faaliyet A.3.1)	İdari işlemlerin kurum içi incelemesine ilişkin Avrupa standartları hakkında kamu idarelerinde farkındalık artırıldı.
3- Vatandaşların, çelişkili bir idari işleme karşı kurum içi inceleme (üst makam incelemesi) hakkı konusunda farkındalıklarının artırılması (2577/Md. 11)	AdB KDK Danıştay	Mahkemelerdeki ve internet sitelerindeki broşürler gibi tanıtım materyalleriyle ilgili bilgilerin olası kapsamı da dahil olmak üzere vatandaşların hakları konusunda farkındalıklarının artması için olanaklar araştırılacaktır. (Eylem Tanımı Faaliyet A.4.2 + A.3.1 + A.3.5)	Vatandaşlarda, aleyhlerindeki bir idari işleme karşı kurum içi inceleme (üst makam incelemesi) hakkı konusunda farkındalık artırıldı.
4-Uyuşmazlık çözümü ve mahkemelerdeki gereksiz iş yükünü azaltmaya yönelik	AdB Sayıştay Danıştay	Sayıştay, kamu idareleri ve yargı organlarıyla kamu idareleri tarafından uyuşmazlıkların çözülmesini teşvik etmek	Kamu idaresi çalışanları tarafından daha iyi

² Ayrıca bakınız: Kamu Denetçiliği Kurumu İyi Yönetim İlkeleri ve Kamu Denetçiliği Kurumu Stratejik Planı (2017-2021) Amaç 1: Hukuka ve hakkaniyete uygunluk denetimi yoluyla adaletle hızlı erişimi sağlamak, daha fazla değer üretmek ve etkinliği artırmak

³ Avrupa Konseyinin "İdare ve Siz" El Kitabında şu ifadeler yer alır (s. 53): İdari makamlar tarafından alınan kararların incelenmesi için bireylere tanınan başvuru imkânı, modern demokratik toplumun ve iyi idarenin önemli bir unsurudur. Hukukun üstünlüğüne ve kuvvetler ayrılığına dayanan bir devletin temel unsurları idari işlemlere ilişkin yargısal inceleme ve davadır... Bununla beraber, daha hızlı, daha ucuz ve daha az resmi olan diğer inceleme yolları da bireyler için eşit derecede önemlidir. Bunlar, idari makamın kendisinin gerçekleştirdiği kurum içi (veya idari) incelemeleri.... içerir."

kamu idarelerinin "kamu zararı" ⁴ uygulamaları konusunda Sayıştay ile istişare	KDK	ve mahkemelere gelen gereksiz dosyaları azaltmaya yönelik istişare toplantısı düzenlenecektir. (Eylem Tanımı Faaliyet A.3.1 + A.3.2 + A.3.4 + A.3.5)	ve istikrarlı "kamu zararı müessesesi" uygulandı ve idari makamları tarafından erken uyuşmazlık çözümünün önündeki fiili engeller azaltıldı.
---	-----	---	--

İDARE MAHKEMELERİNİN İŞ YÜKÜNÜN AZALTILMASI

II. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN TEŞVİK EDİLMESİ

(Ayrıca bakınız Yargı Reformu Stratejisi Amaç 9; İHEP Hedef 3.5 "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarının Etkinliğinin Artırılması ve Yaygınlaştırılması")
(Kamu Denetçiliği Kurumu Stratejik Planı, Amaçlar 2 ve 3)

Faaliyet	Öncü/Destekleyici kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1-Uyuşmazlık çözüm mekanizması olarak KDK'nun profilinin yükseltilmesi	KDK Danıştay	<ul style="list-style-type: none"> - KDK ile devam eden istişareler ve proje faaliyetlerine KDK'nun katılımı - KDK'nun AK Üye Devletlerini vurgulayan karşılaştırmalı bir rapor yayımlaması idare mahkemeleri üzerindeki baskıyı azaltmakta başarılı olmuştur. - Proje, ilgili Avrupa standartları ve uygulamaları, Kamu Denetçiliği Kurumunun rolünün güçlendirilmesine ilişkin öneriler ve Kamu Denetçiliği Kurumu ve kamu idarelerine yönelik rehber içeren bir rapor yayımlayacaktır. <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.3.4)</p>	<p>Proje paydaşları arasında KDK'nun rolü ve görevi hakkında daha farkındalık artırıldı</p> <p>KDK içerisinde ve paydaşlar arasında ombudsmanlık müessesesinin idare mahkemelerinin işini azaltma konusundaki uluslararası örneklerle ilişkin farkındalık artırıldı</p>
2- İdari uyuşmazlıklar bağlamında yargılama öncesi çözüm mekanizmalarının ve AUÇ usullerinin değerlendirilmesi.	AdB Danıştay KDK	<ul style="list-style-type: none"> - İdari Uyuşmazlıklarda AUÇ Mekanizmalarının Belirlenmesi için ilgili paydaşlarla istişare toplantısının yapılması - Türkiye'deki idari uyuşmazlıklarda anlaşmaya anlaşma sağlamaya yönelik AUÇ mekanizmalarının ve ilgili ulusal 	İdare mahkemelerinin iş yükünü azaltmak ve yargılama öncesi uyuşmazlık çözümlerini teşvik etmek için AUÇ mekanizmalarının incelenmesi ve uygulanması konusunda

⁴ Bu husus, projenin Derinlemesine Değerlendirme Aşamasında vurgulanmıştır. "Kamu zararı müessesesi", gerek kamu idarelerinin kontrol, denetim ve inceleme faaliyetleriyle gerekse de (Sayıştay yargısı dahil) mahkeme kararlarıyla tespit olunan kamusal zararların ilgililerinden tahsil ve/veya tazmin edilmesi süreçlerini kapsayan oldukça geniş kapsamlı bir mekanizmadır. Özellikle kamu idarelerinin kendi takdir yetkileri çerçevesinde kamu zararının tespit ve tahsiline ilişkin olarak resen yaptıkları kontrol, denetim ve inceleme faaliyetlerinde, uyuşmazlıkların erken çözümü önünde engel teşkil edebilecek kimi yanlış anlama ya da yorumlamaların söz konusu olabildiği dile getirilmiştir. Bu durum, mahkemelerde gereksiz yere dava açılmasına neden olabilmekte ve yargı bütçesi üzerindeki baskıyı artırabilmektedir.

		<p>mevzuatın geliştirilmesine yönelik teklifler üretilmesi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - İdari yargı uyuşmazlıklarında bir veya daha fazla yeni AUÇ mekanizmasının test edilmesi - Kamu idareleri arasında AUÇ mekanizmalarının getirilmesi için bir veya daha fazla protokol yapılması (Eylem Tanımı A.3.2 + A.3.4) 	Türk makamlarının çalışmaları desteklendi
--	--	--	---

IV. İDARİ YARGILAMA USULÜNÜN SADELEŞTİRİLMESİ VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI

(Ayrıca bakınız Yargı Reformu Stratejisi Amaç 8 ve Amaç 9; **IHEP Hedefler 2.2, 2.4, 2.5, 2.7)**

Faaliyet	Öncü/Destekleyici Kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1- İdari uyuşmazlıklara ilişkin grup davalara yönelik pilot dava uygulamasının getirilmesi YRS 8.7	AdB HSK Danıştay	<p>- Proje, pilot dava uygulamasının oluşturulmasını destekleyecektir.</p> <p>- AİHM'nin oluşturduğu pilot yargılama usulünün esaslarını, esassız davaların erkenden hızlı bir şekilde belirlenmesine ilişkin usulleri, öngörüye dayalı dosya yönetim sistemlerinin kullanımını gözden geçirmek için istişare toplantıları yapılacaktır.</p> <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.3.3)</p>	Grup davalar için pilot dava uygulamasının getirilmesi desteklendi/ teşvik edildi; Derinlemesine analiz yapıldı ve proje Ara/Final raporlarında tavsiyeler verildi.
2- Tek hâkim tarafından karar verilebilecek uyuşmazlıkların kapsamının genişletilmesi YRS 8.7	AdB HSK Danıştay	<p>Proje, gerekli hallerde toplantılar / çalıştaylar sırasında uzmanlık hususlarını ele almak üzere bir forum temin edecektir.</p> <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.1.2)</p>	Derinlemesine analiz yapıldı ve proje Ara/Final raporlarında tavsiyeler verildi; gerekli görüldüğü şekilde Yol Haritası geliştirildi.
3- Bazı idari uyuşmazlıklarda tanık dinlenmesi olasılığı (YRS 8.7)	AdB HSK Danıştay	<p>Proje, gerekli hallerde toplantılar / çalıştaylar sırasında uzmanlık hususlarını ele almak üzere bir forum temin edecektir.</p> <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.1.2)</p>	Derinlemesine analiz yapıldı ve proje Ara/Final raporlarında tavsiyeler verildi; gerekli görüldüğü şekilde Yol Haritası geliştirildi.
4- Usullerin sadeleştirilmesi ve netleştirilmesi için ilgili paydaşlarla istişare halinde İdari Yargı Usulü Reformu YRS 2.4, 8.7	AdB HSK Danıştay	<p>Proje 2575, 2576 ve 2577 sayılı Kanunlara yönelik reform olasılıkları ve muhtemel değişiklikleri tartışmak üzere paydaşlarla çalıştaylar/toplantılar düzenleyecektir.</p> <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.1.2 + A.1.4)</p>	Derinlemesine analiz yapıldı ve proje Ara/Final raporlarında tavsiyeler verildi; gerekli görüldüğü şekilde Yol Haritası geliştirildi.

5- İdari yargı sisteminde vatandaşların her iki tarafta da deneyimlerini iyileştirmeye, uyuşmazlıkların erken çözümüne ve idari yargılama usulünün etkinliği ve verimliliğine yönelik olarak yargı mensupları ve kamu idarelerinin hukuk müşavirleri arasında diyalogun teşvik edilmesi.	Danıştay AdB HSK	Yargı mensupları ve kamu idaresi temsilcileriyle istişare oturumları gerçekleştirilecektir. Bu oturumlarda, bilgi alışverişi yapılacak ve sistemin işleyişini iyileştirmek için olanakları belirlemeye yönelik ortak menfaat konuları araştırılacaktır. Bunların arasında içtihadın uygulanmasının ve idarenin takdir yetkisinin kullanımının iyileştirilmesi, sisteme ilişkin eksikliklerin giderilmesi, bilgi paylaşımı platformlarının geliştirilmesi, KDK'nin rolünün güçlendirilmesi, AUÇ mekanizmalarının belirlenmesi bulunmaktadır. (Eylem Tanımı Faaliyet A.3.1+A.3.2+A.3.4+A.3.5)	İdari usulün etkinliği ve verimliliği ile vatandaşların genel deneyimini iyileştirmeye yönelik olanaklar belirlendi. Derinlemesine analiz yapıldı ve proje Ara/Final raporlarında tavsiyeler verildi; gerekli görüldüğü şekilde Yol Haritası geliştirildi.
--	------------------------	--	--

İNSAN KAYNAKLARI: MESLEKİ KAPASİTENİN ARTIRILMASI

(Ayrıca bakınız: Yargı Reformu Stratejisi Amaç 1, 2, 3, 4; HSK Stratejik Planı - 2017-2021, Amaç 5 - Yargının etkinliği ve verimliliğinin artırılması; İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Stratejik Planı 2019-23; İHEP Hedefler 2.1, 3.3, 9.2)

Faaliyet	Öncü/Lider kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1- Performans değerlendirme ve terfi sistemi ile bağlantılı olarak idari yargı için zorunlu sürekli mesleki gelişim modelinin getirilmesi YRS 3.4	HSK AdB TİHEK	Bir eğitim ihtiyaçları analizine dayanarak, idari yargı hâkimleri için proje, bir eğitim programı uygulayacaktır. Bunların arasında: <ul style="list-style-type: none">▪ Hukuki gerekçelendirme ve karar yazımı▪ İdari yargı içtihadında AİHM ve AYM kararları▪ Adil yargılama - Makul süre▪ Mülkiyet Hakları hakkında HELP çevrimiçi kursu▪ İnsan hakları ve eşitlik konularında TİHEK rehberi (Eylem Tanımı Faaliyet A.2.2 + A.2.3 + A.2.4)	Sürekli mesleki gelişimi desteklemek üzere idari hâkimlere meslek içi eğitim verilmesi
2- İdari yargıda insan hakları konusunda farkındalık ve duyarlılığın artırılması ile idari yargı davalarında AİHS'nin ve AİHM/Anayasa Mahkemesi içtihadının daha istikrarla uygulanması YRS Hedef 1.3	HSK AdB Anayasa Mahkemesi Danıştay	- AİHS/AYM/ABAD hakkında meslektaşlar arası eğitim/yuvarlak masa toplantıları; AİHM'e ilişkin güncellemeler ve (yeni) kararları tanıtmak ve değerlendirmek üzere bir hâkimler ağı kurulması - İdari Yargıda Avrupa Adil Yargılanma Standartları Vaka Örnekleri Kitabının Türkçe dilinde yayımlanması (AK/ Folke Bernadotte Akademisi) ile AİHM, AYM	İdari yargıda insan haklarına ilişkin farkındalık ve duyarlılık artırıldı

		ve Danıştay içtihadı gereğince İdari Yargıda Adil Yargılanma Hakkına ilişkin yeni bir ek yayımlanması (Eylem Tanımı Faaliyet A.2.5 + A.2.6)	
3- Yeni veya sık kullanılmayan uygulamalar hakkında hukuki eğitim verilmesi ve idari yargıda daha fazla uzmanlaşmayı sağlayabilecek herhangi bir tedbirin desteklenmesi YRS 3.4	HSK AdB Danıştay	Eğitim ihtiyaçları analizi Alternatif uyumsuzluk çözümleri mekanizmalarını da içerecek şekilde eğitim programı (Eylem Tanımı Faaliyet A.2.2 + A.2.3 + A.2.4 + A.2.5+ A.3.1 + A.4.4)	Seçilen yeni uygulamalar ve özel idari yargı konularında hâkimler arasında bilgi ve beceri artırıldı.
4- İdare mahkemesi personeli için eğitim faaliyetlerinin güçlendirilmesi YRS 3.5	AdB	Eğitim ihtiyaçları analizi Zaman/dosya yönetimini de içerecek şekilde eğitim programı (Eylem Tanımı Faaliyet A.2.2+A.2.3+A.2.4+A.4.1)	İdare mahkemesi personeli için mevcut eğitimler desteklendi.
5- İdare mahkemesi / Danıştay personeline yönelik ve uygulamada toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesinin teşvikine devam edilmesi YRS 3.7	AdB TİHEK	Tüm proje faaliyetleri, toplumsal cinsiyetin ana plan ve programlara dahil edilmesi ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilecektir.	İdare mahkemesi personeli politikası ve uygulamasında toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesi teşvik edildi. TİHEK'in bireylerin eşit muamele hakkı, yasal olarak tanınan haklar ve özgürlüklerin uygulanmasında ayrımcılığın önlenmesine temin etmeye yönelik çalışmalarına destek verildi.
6- İlk derece mahkemeleri ve BİM'lerde idari yargıda daha fazla uzmanlaşma olanaklarının belirlenmesi / sürekli değerlendirme / BİM Daire yapılarının düzenlenmesi YRS 4.3	HSK AdB BİM'ler Danıştay Seçili Pilot Mahkemeler	Proje, gerekli hallerde toplantılar / çalıştaylar sırasında uzmanlık hususlarını ele almak üzere bir forum temin edecektir. (Eylem Tanımı A.1.1+A.1.2+A.1.3+A.4.2.+A.4.3)	İdari yargıda uzmanlaşmanın artırılmasına yönelik çalışmalar desteklendi.
7-Mahkeme personeli için usule ilişkin rehber materyallerin erişilebilirliğinin artırılması	AdB Seçili Pilot Mahkemeler	Pilot mahkeme faaliyeti/ gözden geçirme ve yakın zamandaki diğer projelerde üretilen materyallerin uyumlaştırılması (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.3+A.4.2 ve A.2.2 ile A.2.3 Zaman-Dosya Yönetimi Eğitim Modülünde destek materyal ile mahkeme personelinin eğitimi)	Yakın tarihli projelerden ilgili materyaller, gerekli olan hallerde idare mahkemelerine uyarlanarak, pilot mahkemelerde test edildi.
8-Kalem ve ön büro personelinin iş tanımlarına açıklık getirilmesi; yazı işleri müdürleri ve ön büro personeline daha fazla sorumluluk verilmesine yönelik olanakların gözden geçirilmesi	AdB Seçili Pilot Mahkemeler	Pilot mahkeme faaliyeti/ gözden geçirme ve yakın zamandaki diğer projelerde üretilen materyallerin uyumlaştırılması (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.3+A.4.2 ve A.2.2 ile A.2.3 Zaman-Dosya Yönetimi Eğitim Modülünde destek materyal ile mahkeme personelinin eğitimi)	Yakın tarihli projelerden ilgili materyaller, gerekli olan hallerde idare mahkemelerine uyarlanarak, pilot mahkemelerde test edildi.

9-Mahkeme personeli için halkla ilişkiler ve iletişim becerileri eğitimlerinin sağlanması YRS 6.10	AdB	Proje, pilot mahkeme personeline eğitim sunmak için AdB ile iş birliği yapacaktır.	Pilot mahkeme personeli halkla ilişkiler ve iletişim becerileri konusunda AdB Eğitim Dairesi Başkanlığının geliştirdiği mevcut eğitim modülü ile eğitim aldı; projenin Ara/Nihai Değerlendirme Raporlarında eğitimin daha fazla yaygınlaştırılması için tavsiyeler verildi.

KALİTE, PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI

(Ayrıca bakınız Yargı Reformu Stratejisi Amaç 4; İHEP Hedefler 2.4, 3.3, 3.6, 9.6)

Faaliyet	Öncü/Destekleyici kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1-İdari yargı konularında daha fazla uluslararası iş birliğinin teşviki; yaygın olarak karşılaşılan idari yargı zorluklarına ilişkin uluslararası standartlar ve alternatif politikaların araştırılması (Danıştay Amaç 4)	AdB Danıştay	<ul style="list-style-type: none"> - İdare mahkemesi reformuna ilişkin uluslararası deneyimi paylaşmak üzere uluslararası sempozyum; - Belirli AK Üye Devletlerinde yakın zamanda gerçekleşen idari yargı sistemi reformlarına ilişkin raporun Türkçeye çevrilmesi - AB/Üye Devlet kurumlarına, paydaş kurumlardan temsilciler için çalışma ziyaretleri ve yerleştirmeler gerçekleştirilecektir <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.1.4 + A.4.4)</p>	- İdari yargıda sıklıkla karşılaşılan güçlüklerle yönelik Türk makamlarında uluslararası standartlar ve alternatif politika yaklaşımları hakkında farkındalık artırıldı. Türk akademi çevresinin idari yargı politika yapımı konusunda katılımı arttı (YRS Hedef 4.12'ye destek olarak: "Politika yapma sürecine akademik destek ve sosyal toplum kuruluşları katkıları ve karşılaştırmalı hukuk gibi konularda çalışmalar gerçekleştirilmesi"
2- İdare mahkemesi kalemlerinde ve ön bürolarda iş akışının daha standart hale getirilmesi	AdB	Pilot mahkeme faaliyeti/ gözden geçirme ve yakın zamandaki diğer projelerde üretilen materyallerin uyumlaştırılması (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.3 + A.4.2)	Yakın tarihli projelerden ilgili materyaller gözden geçirildi, gerekli olan hallerde idare mahkemelerine uyarlanarak, pilot mahkemelerde test edildi, daha sonra tekrar incelenerek, daha yaygın

			uygulama için hazır hale getirildi.
3- İdare mahkemesi rehber dilekçe şablonlarının oluşturulması	AdB Pilot Mahkemeler HSK Danıştay	<i>Pilot mahkeme faaliyeti</i> Pilot mahkeme ekipleri tarafından şablonların geliştirilmesini desteklemek üzere uluslararası örneklerin çevrilmesi; taslaklar üzerinde istişare için destek ve pilot çalışma için düzenlemeler (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.3 + A.4.2)	Dilekçe şablonu örnekleri oluşturuldu ve pilot çalışması yapıldı; reddedilen dilekçelerin oranı üzerindeki etkisi değerlendirildi.
4- CCJE ve ilgili diğer Avrupa/AK organlarının tavsiyeleriyle uyumlu yargı kararı alınmasında iyi uygulamaların teşvik edilmesi Eylem Tanımı	AdB Danıştay HSK	Proje, yargı kararı alınmasında zorlukların değerlendirilmesi ve iyi uygulamaların incelenmesi için hâkimlerden oluşan bir Çalışma Grubunun kurulmasını destekleyecektir. (Eylem Tanımı Faaliyet A.4.3)	Hâkim Çalışma Grubu oluşturuldu; idari yargıda karar alma konusunda iyi uygulamaların teşvikine yönelik çalışmalar başlatıldı; çalışmanın ilerleme durumu/çıktıları projenin Ara/Nihai raporlarında belirtildi.
5-Karar yazma yönteminin iyileştirilmesi ve karar gerekçelerinin güçlendirilmesi YRS 8.7; Danıştay Amaç 1, Hedef 5)	AdB BİM'ler Danıştay	<i>Pilot mahkeme faaliyeti</i> - ilk derece mahkemeler ve BİM'lerde karar şablonları rehber seti oluşturulması ve projenin eğitim bileşeni kapsamında ilgili eğitimin verilmesi; karar alma konusunda iyi uygulamaları tespit etmeye yönelik istişare toplantıları (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.3 + A.4.2 + A.2.2 + A.2.3+ A.2.4 + A.4.3)	Rehber karar şablonları seti oluşturuldu ve pilot çalışması yapıldı; karar alma konusunda iyi uygulamalar keşfedildi ve tanıtıldı. Çalışmanın ilerleme durumu/çıktıları projenin Ara/Nihai raporlarında belirtildi.
6- Aktarılan dosyaların mükerrer sayımı gibi durumlardan kaçınmak için aynı konuya sahip tüm dosyaların belirlenmesi; idari yargılama sürecinin aşamalarına ilişkin verilerin iyileştirilmesi için idare mahkemesi istatistiklerinin doğruluğunun artırılması YRS 4.2	AdB	Pilot mahkemeler ve AdB ile istişare halinde devam eden analiz; projenin ikinci (Ara) Değerlendirme Raporunda daha fazla yorum ve tavsiye bulunacaktır (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.1.2 + A.1.3 + A.4.2)	İdare mahkemesi istatistiklerinin kalitesinin iyileştirilmesi konusunda Türk makamlarının çalışmaları desteklendi; çalışmanın ilerleme durumu/çıktıları projenin Ara/Nihai Raporlarında belirtildi
7- İdare mahkemelerinde yargılama hedef sürelerinin incelenmesinin gözden geçirilmesi, iyileştirilmesi ve artırılması YRS 4.2	AdB HSK	Pilot mahkemeler ve AdB ile istişare halinde devam eden analiz; projenin ikinci (Ara) Değerlendirme Raporunda daha fazla yorum ve tavsiye bulunacaktır (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.1.2 + A.1.3 + A.4.2)	Hedef sürelerin iyileştirilmesi konusunda Türk makamlarının çalışmaları desteklendi; çalışmanın ilerleme durumu/çıktıları projenin Ara/Nihai Raporlarında belirtildi

8- İdari yargılama süresince bilgi ve belge talep edilen kurumların, ilgili talebi mümkün olduğunca çabuk karşılaması için tedbirler getirilmesi YRS 4.2	AdB HSK Danıştay	<ul style="list-style-type: none"> - Kıdemli yargı mensupları, kamu idarelerinin hukuk birimlerinin amirleri ile yapılacak olan çalıştaylar (ayrıca Danıştay, Sayıştay ve KDK) "idari sükuta" ilişkin sistematik engellerin araştırılmasını sağlayacaktır. - E-tebligat, proje materyallerinde desteklenecektir. - 2577 sayılı Kanununun 11. maddesinde yer alan "zımni ret" müessesesinin olası reformuna ilişkin usul reformu hakkında çalışmalar/araştırmalar <p>(Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.1.2 + A.1.3 + A.4.2+ A.4.3 + A.3.1+A.3.5)</p>	Türk makamlarının çalışmaları desteklendi; tebligat işlemlerinin daha fazla kullanımı teşvik edildi; çalışmanın ilerleme durumu/çıktıları projenin Ara/Nihai raporlarında belirtildi.
9- İdare mahkemelerinde bilirkişi sisteminin etkinliği ve verimliliğinin artırılması YRS 4.6	AdB HSK	Proje, gerekli hallerde toplantılar / çalıştaylar sırasında uzmanlık hususlarını ele almak üzere bir forum temin edecektir. (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.1 + A.4.2 + A.4.3 + A.4.5)	Bilirkişi sisteminin etkinliği ve verimliliğinin iyileştirilmesi konusunda Türk makamlarının çalışmaları desteklendi; çalışmanın ilerleme durumu/çıktıları projenin Ara/Nihai Raporlarında belirtildi

ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE HİZMETLERDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI

(Ayrıca bakınız Yargı Reformu Stratejisi Amaç 6; İHEP Hedefler 2.2, 2.4, 2.7, 3.2)

Faaliyet	Öncü/Destekleyici kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1- İdare mahkemelerince kullanılmak üzere tasarlanmış bir mahkeme kullanıcısı memnuniyet anketinin oluşturulması ve düzenli aralıklarla anketlerin uygulanması Hedef 6.8	AdB HSK BİM'ler	<i>Pilot mahkeme faaliyeti</i> İdare mahkemesi kullanıcı anketi tekliflerle geliştirilecektir. yöntem ve metodoloji pilot çalışması yapıldı; anketlerin ilerideki uygulamalarına yönelik tavsiyelerde bulunuldu (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.3 + A.4.2)	İdare mahkemelerinde kullanıma uygun bir anket formatı ve yöntemi geliştirilmesi ve pilot anket çalışması sonuçlarına dayanarak mahkeme kullanıcı memnuniyetini geliştirmek için tavsiyelerde bulunulması
2- Proaktif medya ilişkileri faaliyeti (6.9), idare mahkemelerinin internet sitelerinin geliştirilmesi ve öğrencilere yönelik adliye ziyaretleri gibi faaliyetlerle proaktif medya iletişimi ve topluluğa ulaşmak suretiyle idare mahkemelerinin çalışmaları hakkında kamu farkındalığının artırılması	AdB Pilot Mahkemeler	<i>Pilot mahkeme faaliyeti</i> İdare mahkemelerinin çalışmalarına ilişkin kamunun farkındalığını artırmaya yönelik olanaklar (topluma ulaşma ve akademik camia ile çalışma vb.) araştırılacaktır. Hukuk öğrencileri ve medyaya ulaşılacaktır ve	Medya ve halkla ilişkiler planları ile ilgili en iyi uygulamalar belirlenerek, paylaşılacaktır. Pilot mahkemeler için basın ve halkla ilişkiler planlarının geliştirilmesi için İletişim ve Kamu Bilinci Danışmanlığı

[ve STK'lar/akademisyenlerle toplantılar YRS 6.11]		yıllık BİM raporları yaygınlaştırılacaktır. (Eylem Tanımı Faaliyet A.4.2)	
3- UYAP Vatandaş Portalı ve SMS e-tebligat hizmeti hakkında vatandaşların farkındalığının artırılması	AdB	<i>Pilot mahkeme faaliyeti</i> Yakın zamanlardaki diğer projelerde oluşturulan materyal incelenerek, idare mahkemesi amaçlarına uyarlanacaktır.	Proje, UYAP Vatandaş Portalı ve SMS hizmeti hakkında farkındalığı artırmaya katkıda bulunacaktır.
4- İdare mahkemesi süreçleri hakkında açıklayıcı broşürler hazırlanarak, çevrimiçi erişilebilirliklerinin sağlanması YRS 6.10	AdB	<i>Pilot mahkeme faaliyeti</i> İdare mahkemesi usulleri hakkında broşürler/kitapçıklar hazırlanarak, pilot çalışması yapılacaktır. (Eylem Tanımı Faaliyet A.4.2)	Broşürler/kitapçıklar aracılığıyla mahkeme kullanıcılarına yönelik daha fazla destek sağlanacaktır. ön büro ve kalem personeli üzerindeki zaman baskısının azalması sonucu azalacak hatalı dokümantasyon ile mahkemenin etkinliği artırıldı
5- İdari yargı sisteminde kadın haklarına ilişkin uygulamaların iyileştirilmesi YRS. 6.4	AdB	Kadınların ve erkeklerin adalete eşit şekilde erişimini temin etmeye ilişkin genel bir stratejik amaç olarak proje boyunca toplumsal cinsiyet stratejisi uygulanacaktır. Eylem Tanımı - Toplumsal Cinsiyet Uzmanı, Toplumsal Cinsiyet Stratejisinin uygulanmasını destekleyecektir.	Kadınların ve erkeklerin adalete eşit erişimi teşvik edilecek ve desteklenecektir.

DANIŞTAYIN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE İÇTİHAT BİRLİĞİNİN TEŞVİK EDİLMESİ

(Ayrıca bakınız Danıştay Stratejik Planı 2019-2023; İHEP Hedef 9.6)

Faaliyet	Öncü/Destekleyici kurumlar	Destekleyici proje faaliyeti	Amaçlar
1- İctihat birliğinin temin edilmesi (Danıştay Amaç 1, Hedef 2)	Danıştay BİM'ler	Danıştay ile istişare ve Danıştay temsilcilerinin, proje faaliyetleri/istişare çalışmalarında BİM'ler ile liderlik rolü üstlenmek ve katkılar sağlamak üzere davet edilmesi Türk Anayasası ile uyumlu olarak mekanizmalar hakkında yapılacak olan çalıştay, Danıştayın ilkeli kurallar benimsediği bağlayıcı veya ikna edici kararlar almasını sağlayacak olup, böylece daha sonraki vakalarda benzer yasal hususlar veya olgularla karşılaşıldığında Danıştay içtihadı ile uyumlu olarak karar	Danıştayın yeni İctihat ve İstatistik Birimini çalışması da dâhil olmak üzere içtihat birliğinin iyileştirilmesi için olanaklar belirlendi. Derinlemesine analiz yapıldı ve proje Ara/Final raporlarında tavsiyeler verildi; gerekli görüldüğü şekilde Yol Haritası geliştirildi.

		verilebilecek ve bu da kararların öngörülebilirliğini artırarak, dosya sayısını azaltacaktır. (Eylem Tanımı Faaliyet A.4.5)	
Kamu idarelerinin, Danıştayın danışma ve inceleme görevleri konusunda farkındalıklarının artırılması (Danıştay Amaç 2, Hedef 1)	Danıştay BİM'ler	Danıştay ile istişare ve Danıştay temsilcilerinin, kamu idarelerini de içeren proje faaliyetleri/istişare çalışmalarına öncülük etmek / katılmak üzere davet edilmesi (Eylem Tanımı Faaliyet A.3.1 + A.3.5 + A.4.3 + A.4.5)	Kamu idarelerinin, Danıştayın danışma ve inceleme görevleri konusunda farkındalıkları artırıldı
Danıştayın, ulusal yargı kurumları ve üniversitelerle kurumsal iletişimi ve iş birliğinin güçlendirilmesi, uluslararası ve yabancı yargı kurumlarıyla iletişim ve iş birliğinin güçlendirilmesi (Danıştay Amaç 4)	Danıştay	<ul style="list-style-type: none"> - Danıştay ile istişare ve Danıştay temsilcilerinin proje faaliyetleri/istişare çalışmalarına öncülük etmek / katılmak üzere davet edilmesi - Danıştay, AB/Üye Devlet kurumlarında gerçekleştirilen çalışma ziyaretleri/yerleştirmelere katılımcı gönderecektir. - Danıştaya diğer yargı yetki alanlarındaki idare mahkemelerinde "temyiz izni" hakkında hükümlerine ilişkin çalışmalarında destek verilmektedir. (Eylem Tanımı Faaliyet A.1.4 + A.4.4)	Danıştayın, ulusal ve uluslararası iletişim ve iş birliğini güçlendirme ve idari yargının işleyişinde etkinliğin artırılmasına ilişkin amacı desteklendi.

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK

DRAFT / TASLAK